

Reintegracija BiH je dvosmjerni proces

Ma kako bila mudra nova ponuđena ustavna rješenja, ona neće stvarno i ništa bitno promijeniti ukoliko građani BiH ne učine nešto na duhovnoj reintegraciji zemlje

Raspadom SFRJ i oružanim sukobima koji su taj raspad pratili, iako međunarodno priznata još 1992. godine, Bosna i Hercegovina je bila izložena dugotrajnim procesima koji su doveli do potpune podjele zemlje: političko-administrativne, duhovne, vojne, ekonomske, obrazovno-odgojne... Međutim, BiH ili bilo koja država, što je pokazalo i historijsko iskustvo sa Austro-Ugarskom kao personalnom unijom, ne može opstati ako nema barem četiri zajednička ministarstva: vanjskih i unutrašnjih poslova, te financija i vojske. Današnji naponi međunarodne zajednice očito su usmjereni u tom pravcu.

Za funkcioniranje društva veoma je važan i odgojno-obrazovni segment, posebno za naše bosan-

skohercegovačko društvo koje je duboko idejno razoreno, nacionalno podijeljeno, ili, jednom riječju - duboko frustrirano s obzirom na neprosperitetnu budućnost njenih državljana. Obrazovno-odgojni sustav BiH kao da neprestano producira podjele - nacionalne i idejne i time produbljuje pomenute frustracije. Često se misli da je Dejtonski sporazum proizveo ovakvo stanje. Međutim, prava je istina da je on takvo stanje podrazumijevao i da ukoliko bi se on u potpunosti proveo, ozbiljio bi doveo do prevladavanja takvog stanja. Već poslije prvih višestranačkih izbora Ustav BiH svojim odredbama o tri jezika u BiH - što je gledano znanstveno-teorijski i praktično veoma upitno - sam producira podjele u obrazovnoj sferi. Zbog toga je vrijeme da se

Piše: Marko ORŠOLIĆ

Dejtonski ustav prestane paušalno okrivljivati za sve i svašta, kao što je vrijeme da se promijene neke njegove ključne odrednice jer ne odgovaraju potrebama sadašnjeg trenutka u BiH.

Nužne su promjene koje bi vodile reintegraciji Bosne i Hercegovine kao države, kao ozbiljnog partnera na međunarodnom planu. Meni je odavno jasno da državljani BiH govore bh. jezikom, iako ga mogu sasvim legitimno zvati bosanskim, hrvatskim i srpskim.

Ma kako bila mudra sva nova ponuđena ustavna rješenja, ona neće stvarno i ništa bitno promijeniti ukoliko građani BiH ne učine nešto na duhovnoj reintegraciji zemlje. U toj oblasti veoma je važan religijski segment. Po religiji se možemo razlikovati, a ne smijemo se dijeliti. Religija mora povezivati ljude poput sporta i muzike. Za naše duhovno pročišćenje veoma je važan ajet iz Kur'ana: “A ako oni s borbom prestanu, tad i neprijateljstvo prestaje, samo ne prema zločiniteljima”. Isto tako, ve-

oma je važno da se klonimo patologiziranih i neadekvatnih izraza odanosti prema BiH (lažnog patriotizma).

Onaj ko uistinu voli Bosnu i Hercegovinu respektirat će njezinu prošlost, državne simbole, njezinu multikulturalnost, multietničnost i smisao za jedinstvo u različitostima i svakodnevnu toleranciju i razumijevanje.

Konferencija “Deset godina od Dejtona i dalje”, koju Asocijacija BiH 2005. organizuje od 20. do 21. oktobra u Ženevi, u svom programu je predvidjela i rasprave o dvosmjernoj reintegraciji Bosne i Hercegovine, što nije samo zadaća međunarodnih i domaćih političara nego i svakog njezinog državljanina.

(Autor teksta je član Asocijacije BiH 2005. i direktor IMIC)